Dosarul nr.2a-447/24 (2-23126318-03-2a-07052024)
judecător S. Dubceac, judecătoria Bălţi, sediul central

CURTEA DE APEL BĂLŢI
D E C I Z I E
În numele Legii

15 octombrie 2024 municipiul Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Natalia Chircu şi Dumitru Corolevschi,
grefier Radmila Roşca,
examinând în şedinţă publică cererea de apel declarată de avocatul Aliona Glavaţcaia din numele şi interesul lui Afanasie Ceban şi Ecaterinei Ceban împotriva hotărârii judecătoriei Bălţi, sediul Central din 26 decembrie 2023 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ecaterina Gruşca către Afanasie Ceban şi Ecaterina Ceban privind constatarea încălcării dreptului de vecinătate, demolarea construcţiilor auxiliare neautorizate şi încasarea prejudiciului moral şi cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 01 septembrie 2023 reclamanta Ecaterina Gruşca, reprezentată de avocatul Tatiana Guţu, a înaintat cerere de chemare în judecată către Afanasie Ceban şi Ecaterina Ceban prin care solicită:
   - ✓ constatarea încălcării dreptului de vecinătate;
   - ✓ demolarea construcţiilor auxiliare neautorizate situate în *****, *****, 45, pe terenul cu nr. cadastral ***** lângă hotar cu terenul nr. cadastral *****
   - ✓ încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei;
   - ✓ încasarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acţiunii reclamantul a invocat că, prin contractul de vânzare-cumpărare nr.5364 din 22.04.2019 Gruşca Ecaterina împreună cu soţul său Sula Ivan au devenit proprietari al bunului imobil situat în *****, ***** *****, fapt înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 23.04.2019 cu nr. cadastral *****. La data de 08.09.2021 proprietari ai bunului imobil situat în *****, ***** ***** au devenit Ceban Afanasie, Ceban Ecaterina, terenul fiind înregistrat cadastral cu nr. *****. Terenurile cu nr. cadastral ***** şi ***** au o linie de hotar comună. Pe linia de hotar de către Ceban Afanasie a fost construit fără certificat de urbanism şi autorizaţie de construcţie, o construcţie auxiliară care este folosită de către soţii Ceban pentru creşterea păsărilor domestice în calitate de incubator. Respectiv în

perioada marte- august ultimii cresc în construcţia dată păsări în cantităţi industriale

3. Evocă că, construcţia neautorizată se află la 2 m de la intrarea în casa de locuit a d-nei Gruşca Ecaterina, fapt ce îi provoacă ultimii un şir de incomodităţi. În primul rând este mirosul insuportabil care se emană din incubatorul de păsări pe timp de vară. Din acest motiv este imposibilă aerisirea casei, iar Gruşca Ecaterina şi membrii familie acesteia, inclusiv cei doi copii minori permanent sunt expuşi să inhaleze aceste mirosuri. Drept urmare a acestor fapte au apărut probleme de sănătate a copilului Sula Macar care recent a fost diagnosticat cu alergie, fiind supus tratamentelor medicale.
4. Mai reţine că, în legătură cu creşterea păsărilor în cantităţi industriale, ca urmare a hrănirii păsărilor şi creşterii acestora se elimină gunoi şi praf care la fel pe motivul, că incubatorul se află în drept cu uşa de intrare a casei ce aparţine soţilor Gruşca şi Sula se aşterne pe terasa geamuri de la faţada casei. Acest fapt face imposibilă buna convieţuire a vecinilor iar faptul că soţii Ceban sunt atraşi la răspunderea contravenţională nu stopează în continuare afacerea sa. Aceştia achită amenzile dar continuă să crească păsările în imediata intrare în bunul imobil *****.01. Invocă că, nenumăratele solicitări ale soţilor Gruşca Ecaterina şi Sula Ivan privind mutarea incubatorului în alt loc al terenului ce le aparţine familiei Ceban au rămas fără nici o reacţie, ultimii invocând că achită amenzile şi au tot dreptul să-şi desfăşoare activitatea sa pe terenul ce le aparţine.
5. Astfel, Gruşca Ecaterina s-a adresat organelor de drept în vederea remedierii situaţii date, dar activitatea desfăşurată în incubator nu este stopată, motiv pentru care reclamam este pusă în situaţia de aşi apăra drepturile sale prin adresare în instanţa de judecată. Prin Hotărârea Judecătoriei Bălţi, sediul Central nr.4-254/2022 din 19.12.2022 a fost recunoscut vinovat Ceban Afanasie de săvârşirea contravenţiei prevăzute de art.179 Cod contravenţional şi în temeiul normei menţionate s-a stabilit numitului sancţiunea sub formă de amendă în mărime de 250 unităţi convenţionale, ceea c constituie 12 500 lei, fără aplicarea măsurii de siguranţă în temeiul art.439/6 Cod contravenţional - demolarea construcţiei neautorizate.
6. Mai susţine reclamanta că, la insistenţa agentului constatator şi a promisiunilor verbale din partea lui Ceban Afanasie, că nu va mai crea incomodităţi vecinilor săi şi nu va exploata construcţia neautorizată în calitate de incubator Gruşca Ecaterina nu a contestat această hotărâre, însă odată cu venirea primăverii au apărut aceiaşi situaţie conflictuală legată de utilizarea încăperii construite neautorizate care ridică aceleaşi probleme şi care ating drepturile de convieţuire a doi vecini având impact direct asupra vieţii şi sănătăţii familiei Gruşca şi Sula.
7. Adaugă că, în legătură cu încălcarea regulilor de creştere a păsărilor şi normelor sanitar veterinare stipulate în alin.(l) art.35 al Legii nr.221 din 19.10.2007 în privinţa lui Ceban Afanasie a fost întocmit la data de 21.06.2022 proces-verbal cu privire la contravenţie pe art.158 alin.1) Cod contravenţional de către Agenţia

Naţională pentru Siguranţa Alimentelor. Ulterior la 31.05.2023 pentru aceleaşi fapte de încălcarea a regulilor de creştere a păsărilor şi normelor sanitar veterinare stipulate în alin.(l) art.35 al Legii nr.221 din 19.10.2007 în privinţa lui Ceban Ecaterina a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenţie pe art.158 alin.1) Cod contravenţional de către Agenţia Naţională pentru Siguranţa Alimentelor.

8. Potrivit informaţiei eliberate de către Agenţia Naţională pentru Siguranţa Alimentelor nr.01/02-180 din 14.07.2022 de către Ceban Afanasie şi Ceban Ecaterina au fost achitate amenda contravenţională şi ultimii şi-au asumat obligaţia în continuare să nu încalce Regulile de întreţinere productivă a păsărilor. Conform pct. 5.3.4 al СП 30-102-99 până la graniţa sectorului adiacent vecin distanţa trebuie să corespundă conform condiţiilor sanitare-menajere: de la construcţia amenajată pentru animale- 4m, de la alte construcţii -(băi, garaje şi altele) – l m. 16. Deci constată reclamanta că, Ceban Afanasie în luna martie 2022 a executat lucrări de construcţie a unei anexe auxiliare la imobilul amplasat pe str. I. Pirogov 45 cu dimensiunile 6x4 m în lipsa actelor permisive, prin ce s-a încălcat Legea nr.721 din 02.02.1996, art.22 alin.(1) lit.b).
9. Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie pe art.179 Cod contravenţional, construcţia se află pe linia de demarcare a terenurilor cu vecina sa Gruşca Ecaterina, nerespectând distanţa minimă de 1 metru şi acareturile pentru animale au fost construite fără respectarea distanţei de 4 metri.
10. Argumentează în continuare că, comportamentul soţilor Ceban care nu sistează activitatea sa în clădirea auxiliară de şi au fost sancţionaţi contravenţional, duc la cauzarea unui prejudiciu moral lui Gruşca Ecaterina şi Sula Ivan. Din cauza acestui comportament reclamanta este pusă în situaţia de a se adresa organelor de drept însă acţiunile prejudiciabile ale acestora nu se sistează. Totodată condiţiile de trai la care sunt supuşi reclamanta şi copii minori în perioada caldă a anului: miros, praf, gălăgie, cauzează ultimilor un prejudiciu moral pe care ultima îl estimează în mărime de 20000 lei. Mai mult ca atât în ultim perioadă din motivele enumerate mai sus copilul minor Sula Maxim a devenit alergic, iar activitatea în continuare a incubatorului duce la agravarea stării de sănătate a ultimului.
11. Prin încheierea protocolară din 16 noiembrie 2023 în proces a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Ivan Sula.

Poziţia instanţei de fond:

12. Prin hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul Central din 26 decembrie 2023 acţiunea civilă a fost admisă în parte, fiind obligaţi Afanasie Ceban şi Ecaterina Ceban să demoleze din cont propriu construcţia auxiliară neautorizată situată în *****, *****,***** pe terenul cu nr. cadastral cu nr. ***** lângă hotarul cu terenul nr.cadastral *****; s-a încasat în mod solidar de la Afanasie Ceban şi Ecaterina Ceban în beneficiului Ecaterinei Gruşca prejudiciul moral în mărime de 2000 de lei şi cheltuielile legate de plata taxei de stat la depunerea acţiunii în sumă de

200 lei şi cheltuielile de asistenţă juridică în mărime de 10000 lei. În rest pretenţiile s-au respins.

Solicitarea apelantului:

13. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanţe, la 25 ianuarie 2024 avocatul Aliona Glavaţchi a înaintat din numele şi în interesul pârâţilor Afanasie Ceban şi Ecaterina Ceban apel nemotivat prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală hotărârii cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanţă.
14. Prin încheierea din 14 mai 2024 al Colegiului civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat termen apelanţilor/reprezentantului pentru prezentarea cererii de apel motivate şi a bonului plăţii taxei de stat şi taxei de timbru.
15. La 04 iunie 2024, avocatul Aliona Glavaţchi în interesele lui Afanasie Ceban şi Ecaterina Ceban a depus cererea de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanţei de fond cu remiterea cauzei la rejudecare.

Argumentele părţilor:

16. În motivarea apelului se invocă că, hotărârea instanţei de fond este neîntemeiată şi nefondată, bazată pe aplicarea şi interpretarea eronată a normelor legislaţiei, or, judecarea acţiunii civile respective a avut loc fără participarea apelanţilor, astfel fiindu-le încălcat dreptul la apărare şi la un proces echitabil, fiind privaţi de dreptul de a prezenta probe.
17. Prin referinţa din 24 iunie 2024 avocatul Tatiana Guţu în interesele lui Ecaterina Gruşca a solicitat respingerea apelului, cu menţinerea hotărârii instanţei de fond.
18. În şedinţa instanţei de apel, apelantul Afanasie Ceban a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu remiterea cauzei la rejudecare.
19. Apelanta Ecaterina Ceban a susţinut cererea de apel în mod integral cu motivele invocate.
20. Reprezentantul intimatei Ecaterina Gruşca, avocatul Tatiana Guţu a solicitat respingerea apelului cu menţinerea hotărârii instanţei de fond.
21. Intervenientul accesoriu Ivan Sula nu s-a prezentat. Potrivit avizului de recepţie citaţia expediată în adresa acestui a fost returnată cu menţiunea ”nereclamat”. Totodată în cadrul şedinţei instanţei de apel, avocatul Tatiana Guţu a menţionat faptul că, Ivan Sula nu se va prezenta la şedinţa de judecată.
22. În circumstanţele date, Colegiul civil în temeiul art. 379 alin.2) CPC al RM, a dispus examinarea cauzei în lipsa celor neprezenţi care au fost înştiinţat în mod legal despre data şi ora examinării cauzei.

Aprecierea instanţei de apel:

23. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, studiind materialele cauzei, verificând argumentele invocate în apel, audiind participanţii la proces Colegiul Civil şi contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi consideră cererea de apel întemeiată şi care urmează a fi admisă cu casarea hotărârii primei instanţe şi restituirea pricinii spre rejudecare din următoarele considerente.

24. Conform art. 385 lit. d) a CPC al RM, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit.b).
25. Or, potrivit art. 388 alin. 1) lit. b) a CPC al RM, hotărârea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată.
26. Astfel, în cadrul examinării cauzei civile în ordine de apel, cu certitudine se constată faptul că, reclamanta-intimata Ecaterina Gruşca a formulat prezenta cerere de chemare în judecată către Afanasie Ceban şi Ecaterina Ceban prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului de vecinătate, demolarea construcţiilor auxiliare neautorizate şi încasarea prejudiciului moral şi cheltuielilor de judecată .
27. Fiind investită cu judecarea cauzei, instanţa de fond prin hotărârea din 26 decembrie 2023 a ajuns la concluzia de a admite parţial acţiunea civilă înaintată de Ecaterina Gruşca.
28. În contextul dat se reţine că, atât din textul hotărârii instanţei de fond, cât şi din procesul-verbal al şedinţei de judecată rezultă că, apelanţii Afanasie Ceban şi Ecaterina Afanasie nu au fost prezenţi în şedinţa de judecată. Din materialele cauzei nu se poate face o concluzie fără echivoc, în favoarea afirmaţiei că citarea acestora a fost una conformă dispoziţiilor procedurale legale, care reglementează această obligaţiune a instanţei.
29. Potrivit prevederilor art. 100 alin.1) CPC al RM, cererea de chemare în judecată şi actele de procedură se comunică participanţilor la proces şi persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară.
30. Reieşind din conţinutul normei procedurale citate supra, Colegiul relevă că instanţa de judecată este obligată să comunice participanţilor la proces actele de procedură prin intermediul scrisorii recomandate cu aviz de recepţie, şi respectiv, *persoana se va considera legal citată numai în cazul în care există confirmarea transmiterii şi primiri citaţiei.*
31. Citaţia sau înştiinţarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor (art. 105 alin. 5) CPC).

32. Reglementarea cu stricteţe a acestei proceduri de către legislator nu este una întâmplătoare dat fiind importanţa asigurării dreptului părţii de a participa la dezbaterea cererii în condiţiile unui proces echitabil.
33. Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi apreciază că instanţa de fond, încălcând normele de drept procedural indicate, nu a garantat apeanţilor Afanasie Ceban şi Ecaterina Ceban posibilitatea de a fi prezenţi în şedinţa de judecată fie personal sau prin intermediul unui reprezentant.
34. Sub aspectul dat, Colegiul Civil menţionează faptul că, avizele de recepţie anexate la materialele cauzei(f.d.37,40) nu sunt contrasemnate de către apelanţii-pârâţi, avizele fiind returnate instanţei cu menţiunea ”nereclamat”, astfel fiind încălcate prevederile art. 105 alin. 5) CPC.
35. Respectiv, la materialele cauzei lipseşte dovada de înmânare a acestei citaţii, conform normelor prevăzute de art. 100 alin.1) CPC al RM, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară, având în vedere faptul că cauza civilă a fost examinată în lipsa apelanţilor.
36. Astfel, la materialele cauzei civile nu este anexat un act constatator al citării legale al apelanţilor în procesul examinării cauzei civile, a comunicării efective acestuia a faptului examinării cauzei civile şi a recepţionării materialelor cauzei civile prezentate de către partea opusă reclamantă/ intimată.
37. Or, chiar şi în cazul în care instanţa de fond a expediat în adresa apelanţilor/pârâţi notificare cu aviz recomandat, măsura dată nu şi-a îndeplinit scopul stabilit de către Codul de procedură civilă a RM, în art. art. 26, 100, 102, 103, şi anume asigurarea în raport cu pârâţii/apelanţi a dreptului la apărare prin notificarea efectivă a acestora în raport cu examinarea cauzei.
38. În contextul dat, instanţa de apel constată că, apelanţii Afanasie Ceban şi Ecaterina Ceban nu au fost citaţi în mod legal în şedinţa judiciară a instanţei de fond, or, la materialele cauzei nu au fost anexate careva înscrisuri care ar confirma faptul că, aceştea au recepţionat citaţia remisă de instanţă în adresa sa.
39. *De altfel Colegiul reţine că, în cadrul şedinţei instanţei de apel, la întrebarea instanţei apelantul Afanasie Ceban a menţionat că, prezentându-se la Oficiul poştal pentru a ridica corespondenţa parvenită pe numele său, a fost anunţat că corespondenţa (citaţia) a fost returnată expeditorului.*
40. Potrivit art. 108 alin.1) CPC dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut şi reclamantul dă asigurări că, deşi a făcut tot posibilul, nu a reuşit să afle domiciliul acestuia, preşedintele instanţei dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.
41. De altfel, Colegiul civil nu poate reţine la caz nici citaţia publică a apelanţilor prin intermediul mijlocului de informare în masă, or, aceasta nu şi-a îndeplinit scopul stabilit de citare publică, în cazul în care citarea publică a avut loc prin

intermediul ziarului ”Dreptul”, iar acest ziar este cu un anumit specific şi nu face parte din ziarele răspândite sau de circulaţie în masă.

42. Reiterând norma de drept citată supra, Colegiul civil ţine să menţioneze că în cazul în care instanţa de fond a examinat cauza în lipsa pârâţilor-apelanţi Afanasie Ceban şi Ecaterina Ceban cărora nu le-a fost comunicat în mod legal locul, data şi ora şedinţei de judecată, ultimii au fost lezaţi în drepturile procedurale prevăzute de art. 56 CPC, în posibilitatea de a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime, nefiind respectat de instanţa judecătorească ierarhic inferioară unul din principiile fundamentale ale dreptului procedural civil prevăzut în art. 26 CPC – contradictorialitatea şi egalitatea părţilor în proces.
43. Colegiul reiterează că, dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanţiilor procedurale prevăzute în Convenţie (CEDO, hot. Campbell şi Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982). Or, cum drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă şi reală, iar nu iluzorie şi teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanţe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiţie (CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).
44. În concluzia celor enunţate, instanţa de apel relevă şi practica Curţii Europene a Drepturilor Omului, care în speţa Goderozea contra Moldovei (Godorozea v. Moldova hot. 06 octombrie 2009, § 31 şi 32) Curtea a notat că, “în practică, instanţele naţionale nu acceptă drept o dovadă pertinentă faptul expedierii unei scrisori din instanţă şi solicită o dovadă de recepţionare.”
45. Alăturat celor menţionate, instanţa de apel reiterează art. 6 din Convenţie, care stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea pricinii ”în mod echitabil”, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie şi egalitatea armelor ale părţilor din litigiu. Respectarea principiului egalităţii armelor presupune că fiecare parte trebuie să obţină o posibilitate rezonabilă de a-şi prezenta cauza într-o situaţie egală în raport cu adversarul său, astfel încît între părţi să se menţină un echilibru corect.
46. Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că, s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural, în prima instanţă cauza fiind judecată în absenţa pârâţilor Afanasie Ceban şi Ecaterina Ceban, cărora nu li s-a comunicat în mod legal locul, data şi ora şedinţei de judecată, eroarea judiciară care nu poate fi corectată de către instanţa de apel, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi ajunge la concluzia de a admite apelul, de a casa integral hotărârea primei instanţe şi de a restitui pricina spre rejudecare în prima instanţă.
47. Totodată, ţinând cont de faptul că cauza o fost remisă la rejudecare, Colegiul civil ţine să menţioneze că, la rejudecarea pricinii, instanţa de fond urmează să ţină cont de cele indicate, să asigure exercitarea de către părţi a drepturilor sale procesuale în vederea examinării complete a tuturor circumstanţelor cauzei în

mod obiectiv, conform exigenţelor art. 130 CPC şi, în dependenţă de situaţia stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează situaţia creată între părţile implicate în litigiu, să adopte o hotărâre legală şi întemeiată.

48. În conformitate cu art. 385 lit. d) CPC, Colegiul Civil,

Decide:

Admite apelul declarat de Afanasie Ceban şi Ecaterinei Ceban;

Casează integral hotărârii judecătoriei Bălţi, sediul Central din 26 decembrie 2023 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ecaterina Gruşca către Afanasie Ceban şi Ecaterina Ceban privind constatarea încălcării dreptului de vecinătate, demolarea construcţiilor auxiliare neautorizate şi încasarea prejudiciului moral şi cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeaşi instanţă în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul **Elena Grumeza**

Judecătorii: **Natalia Chircu** **Dumitru Corolevschi**